

Hlava XVII

Odpoledne bylo horké a vibrovalo nad kamenitou pasekou. Ve vzduchu bylo cítit lesní květy, pryskyřici, mravenčí kyselinu a horké kamení. Šedivé saranče, podobné kamínkům, naplňovaly vzduch suchým chřestěním a tryskaly semo tamo, rozkvétajíce náhle modrými a červenými křídly. Barevné vřetenušky tkvěly na vrbcích. Na prázdné obloze nehnutě visel dravý pták, jakoby ukřižovaný.

Podobně rozpjat byl i tenký, dvojrozměrný plechový Kristus na masivním trámové kříže v této horké stráni. Byl již značně rezavý, takže jeho tvář nabyla přísných rysů, které původní šablony natěračů nepředpokládaly.

Po dřevě kříže vzhůru se pnula hadovitá ostružina, zdající se znázorňovat muka trnové koruny, strom života, hadí sílu indických jógínů a vůbec cosi neurčitě spojeného s náboženstvím, životem a utrpením. Po kolmém břevně, pod nohama plechového Krista, pobíhala a popolétala kovově lesklá, modrá a červená samotářská vosička zlatěnka.

Před tímto křížem, na ostrých, sluncem rozpálených kamenech klečel farář Skovajsa. Byl oblečen ve staré šaty na způsob vandráka, které si na sebe schválně vzal, protože jeho normální šaty snad nemohly za poměrně krátkou dobu takto zpustnout. Vedle něho na zemi ležel sešlý klobouk tvaru houby špičnicku a oprýskaný kufr, převázaný motouzem. Farářova tvář byla přepadlá a zarůstala naryšavělým strništěm.

Klečel před plechovým Kristem a modlil se. Vzduch u jeho nohou se tetelil a horko zpívalo

křídly tisíců sarančí. Světlemodrá obloha poskytovala zřejmý pocit báně. Zdálo se, že Skovajsa co nevidět vykřikne jako pták a propadne se střemhlav do nebe, jako sebevrah, vrhající se z útesu do hlubokého jezera.

Asi pět kilometrů dál prolézal poštministr Kodra roštím ve strži a hledal svou partituru. Jako výmluvu měl s sebou koš, aby mohl tvrdit, že hledá houby a pro případ, že by noty našel, mohl je pak klidně vstrčit do toho koše a přikrýt šátkem, takže by nikdo nic netušil. Rozmyslel si to totiž a rozhodl se, že pražské nakladatelství mu může vlézt, slušně řečeno, na záda. Ustanovil se, že partituru pošle do podobného podniku v Brně a kochal se nadějí, že zbožnější Morava jeho dílo spíše ocení, než atheistické Čechy. Chyba byla v tom, že neměl jinou partituru, než právě tu jednu, kterou zahodil.

Poštministr Kodra byl střádalem a nechtěl vydávat zbytečně peníze za notový papír. Při tom byl dosti muzikální, aby psal prakticky na čisto, pouze pomocí náčrtků, kterými naplnil něco rozřezaných kuceckých pytlíků, starých poštovních formulářů a jiného odpadového papíru. Byl to amatér a hudebně vlastně jen pologramotný. Nicméně, protože od mládí hrál na klávesové nástroje, spojily se mu hudební představy zcela automaticky s pohybem prstů po klávesách. Stačilo si pak tyto pohyby po imaginární klávesnici uvědomit, a Kodra mohl psát muziku plynně třeba v lese nebo o půlnoci v posteli, bez pomoci hudebního nástroje. Kombinace těchto dovedností a šetřivé mysli ho nyní zavedla, neboť pytlíky hned po přepsání zahodil do kamen a jinou partituru neměl.

Mohl by sice skladbu zapsat znovu, ale už si ji do takových podrobností ani nepamatoval. Proto se rozhodl, že se pokusí zahozenou partituru opět rehabilitovat. Jakmile tedy nastalo odpoledne, zavřel předčasně poštovní úřad, posadil tetu Amalii ilegálně na rám kola a odjel jakoby na houby, ve skutečnosti však za partiturou. Domníval se, že bude lepší hledat ve dvou a ačkoliv teta nebyla zcela spolehlivá pomocnice, byla už delší dobu celkem rozumná a naopak, nikdo na její výroky příliš nedal, takže by její eventuální žvatlání o hledání partitury bylo možno popřít.

Kodra si byl tohoto stavu vědom, a i když názor profánní většiny na tetin stav nesdílel, neviděl důvod, proč by ho nevyužil za účelem utajení.

Naopak ji dokonce požádal, aby se zeptala nebeských hlasů, kde partitura je, ale dostávala odpovědi zcela pythické, zcela nesmyslné, jako že je v měsíční konvi, nebo i známou frází sprostou.

Nyní tedy hledali manželé umělecké dílo, které prchavé zoufalství poštmistřovo zcela zbytečně a dětinsky pohodilo.

Kdo by se díval z mostu do strže, mohl by v zeleni zahlédnout pestrý šátek tety Amálky, nebo bleskovici skladatelovu. Ten se totiž potil napětím, takže si sundal čepici a strčil ji do kapsy.

V okně záchodku stála ve vzduchu jakási tygrovaná moucha. Vířila křídly tak prudce, že z nich bylo vidět jen slaboulinkou mlhu. Občas sebou klikatě mrskla, někdy i dozadu a pak opět stála na místě, jako div technologie přírody, či Boha. Stromy v zahradě šuměly, v záchodku byl chládek a jakýsi průvan stoupal, napůl úzkostně, napůl oplzle slastně z otvoru v prkně. Na obloze za oknem stál kučeravý

mráček. Vilém Zurda zde seděl, pokuřoval a opako-
val si v duchu vzrušivou historku o lesních dělnících
a pasačce: — *Tonda a Lojza si vyčítali Květuši
Panáčkovou — přetáhli jí sukni přes hlavu, že jenom
huhlala — pod zadek jí dali trní —*

Předčasný puberťák se tak vzrušoval a chystal
k samohaně.

Náhle byl vyrušen cvaknutím a zámek i se
zástrčkou vypadl na podlahu lokusu. Šrouby byly
zřejmě již předem uvolněny, takže stačilo zvenčí
klíčovou dirkou do zámku strčit a celý útvar se
poroučel.

Vilém Zurda se vymrštil, natáhl si trenýrky a
hodil cigaretu do otvoru, neboť ve dveřích stanula
hrbatá teta Žofie. Oči jí svítily a po hrbáčské tváři
jí pohrával jaksi zlomyslný úsměv. Bylo zřejmé, že
si ho vyčítala, že zámek vyšroubovala ona. Hlasitě
začenicchala.

„Tak ty tak“, řekla. „Kouříš! No počkej, až
to řeknu strýci, to bude mazec.“ Vedle otvoru na
prkně ležely sirky a cigarety, které dal Vilémovi
Gustáv Varga, aby se zvoníkem zařídil, že nechá
Vargu zvonit na hrubou.

Teta přistoupila blíže a zmocnila se svým ptačím
pařátem kriminální evidence, kterou ihned vstrčila
za výstřih, avšak Vilém byl příliš konsternován, než
aby postřehl úmysl vilné staré dívky a snažil se cor-
pus delicti znovu získat. Nepochyboval o tom, že
teta hodnotí situace správně:

Strýc Bohouš byl rakousky bigotní a morální a
nadto měl jakousi vysloužilou atletickou pružnost,
která v této souvislosti nevěstila nic dobrého. Teta
však navrhla kompromisní řešení: Slíbí-li jí Vilém,
že to už víckrát neudělá, nepoví to strýci. Ale
potrestán být musí! Zařídí to však sama a to může
Vilík ještě mluvit o štěstí atd.

Vešli do domu, z nějakého důvodu zavedla teta Viléma do své ložnice. Teta se zřejmě velice bavila. Oči jí svítily, lícní kosti se pokryly růměncem a několikrát si olízla pysky. Sáhla za skříň a vytáhla jakousi nóbl rákosku s rukojetí na způsob hůlky.

„To mám ještě, když jsem učila“, ukazovala hůlku Vilémovi. „Já jsem si dovedla kázeň zjednat, posmívaly se mi, že jsem malá a hrbatá, ale ne dlouho. Která zlobila, musela do kabinetu, vyhrnout sukni, stáhnout kalhoty a přes židli, a před zraky vyčpaných zvířat ... no počkej, já ti dám kouření! To uvidíš, jak ti bude rákoska odskakovat od zadku!“

Ale k tomu nedošlo. Tetino líčení na Viléma jaksi zapůsobilo a jakmile se na pedagogický rozkaz obnažil, ztratila Žofka zcela hlavu ...

Žofie byla jako lvice.

Okolnost, že, jak zjistila, má v domě chlapce, který je však jakýmsi kapesním a tajným mužem, ji naplnila jáсотem a plačtivou vilností. Původně chtěla hovět jen svým mírným sadistickým choutkám, ale teď se odvázala nadobro.

Nikdy potom již neměl Vilém tak výbornou milenkou, jako tuto stárnoucí hrbačku, když sám byl oficiálně ještě dítě. Bylo s podivem, kde mohla, při svém zakrnění a povrchově staropanensky bigotním životě získat takové zkušenosti. Ale popisovat tu nic nebudeme, myslím, že je to i tak přepepřené i trochu moc, okrem toho som čítal nedávno dačo, čo mi takéto rozprávačky totálne sprotivilo na dlhú dobu, veru hej, necháme to tudíž tým, ktorí kromě socialistického realismu umějí už jen tohle, ať si jsou s tím, pro mě za mě, co nejsvětovější. Záležitost je, jak vidíme, i tak dosti zkažená a neřestná.

Hrbatá maloměstská stará dívka, a předčasně dospělý chlapec; nadto tajná a netušená, neboť by to do zúčastněných jaksi nikdo neřekl.

Hrbačka je nepřitažlivá, takže se zdá, projek-
tivním mechanismem, bezpohlavní. Nikdo by v ní
též netušil tuto iniciativní energii. Také by to nikdo
neřekl do Viléma, z téhož důvodu, a neuvědomil
by si, že chlapec v první pubertě nepohrdne ničím.
Nadto by mnoho lidí nepostřehlo ani, že Vilém je
vlastně už mužem, protože by je mátna jeho malá
postava, jakož i celkové postavení a oblek školáka.
Tato tajná netušenost přidává na pocitu chlípné
neřestnosti již sama o sobě.

Když se za soumraku vrátil poštmistr se svou
ženou z neúspěšného lovu na partituru, seděla Žofka
ve fotelu u lampy a cosi spokojeně štrikovala.

Na otázku, kde je Vilém, řekla, že si stěžoval
na bolest hlavy a šel brzo spát. Což bylo svým
způsobem pravda.

